

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ד סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות סא.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שפ"ד עד תחילת סימן שפ"ה.

מוסר: חפץ חיים כלל א' אות ו' עד אות ח'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

"אם החפץ חיים היה אומר לי להעלות את החבילה הזאת לקומה חמישית" ... | שו"ת בעניני קירוב ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א | הקשישה בת ה-100 הפתיעה את נכדה הת"ח | האם החפץ חיים והכף החיים היו מחותנים? | 1658

על דא ועל הא

"אם החפץ חיים היה אומר לי: 'יוסי, קח בבקשה את החבילה הזאת של ספרי 'משנה ברורה' ותעלה אותה לקומה חמישית' - האם הייתי מתלבט? האם הייתי מרגיש שאני עובד קשה מדי?" ...

פרויקט מיוחד על הרגעים הגדולים של משפחת 'דרשו'

והפעם עם: הרב יוסף פרידמן מנהל מחלקת לוגיסטיקה, שילוח והפצה ב'דרשו'

היו רגעים שהרגשתי שאני עומד להישר. זה לא פשוט לעשות את העבודה הזאת במשך שנים, אבל אז נזכרתי במה ששמעתי שנים קודם לכן, שמרנא החפץ חיים, היה נודד מעיר לעיר ומכפר לכפר כדי למכור את ספריו, החפץ חיים, המשנה ברורה ושאר הספרים שחיבר. הוא היה צועד למרחקים גדולים, נוסע ברכבות ימים שלמים, כדי למכור את הספרים שלו...

אם החפץ חיים היה אומר לי: "יוסי, קח בבקשה את החבילה הזאת של ספרי משנה ברורה, תעשה לי טובה ותעלה אותה לקומה חמישית", האם הייתי מתלבט? האם הייתי מרגיש שאני עובד קשה מדי?

ומה אני עושה עכשיו? את אותו הדבר, מסייע לחפץ חיים להמשיך את מפעל החיים הענק שלו, ומפיץ ספרי משנה ברורה. הרי חלק גדול מאוד מהפעילות של 'דרשו' זה לעבוד בשירות החפץ חיים, להפיץ את ספריו ולעודד את הציבור ללמוד בהם בתמידות ובקביעות.

ההבנה הזאת נסכה בי הרגשה חרת, ואני חושב שמאז אני מגיע כל יום לעבודה עם שמחה עצומה על הזכות הגדולה שנפלה

מה הם חמשת הרגעים הזכורים לך במיוחד במשך 12 השנים שבהן אתה עובד בארגון?

1. הרגע שבו הבנתי שאני חלק מהרבצת תורה כלל עולמית...

האמת שמעולם לא חשבתי שאזכה להיות מרביץ תורה, בוודאי לא אחרי שהתגרתי, התחתנתי ויצאתי לחפש פרנסה. אני אהיה מגיד שיעור? זה נשמע כמו בדיחה בעיני.

אבל אז התחלתי לעבוד ב'דרשו', והעבודה הזאת בעניין של זיכוי הרבים השפיעה עלי. הרגשתי שיש לי זכות אדירה, שאני חלק ממכונה ענקית ששולחת את זרועותיה לכל רחבי העולם. ברבות השנים התחלתי אפילו למסור בעצמי שיעור ב'דף היומי בהלכה', הן בבית הכנסת של 'תולדות אהרן' בבית שמש, בו אני מתפלל דרך קבע, והן במשרדי 'דרשו' עצמם, שם מסרתי שיעור במשך תקופה ארוכה לקבוצה של עובדים במשרד.

2. הרגע שבו הבנתי שאני עובד אצל החפץ חיים...

במשך שנים רבות הייתי מבצע משלוחים של ספרים, מבחנים, מכתבים וכל מה שצריך, כחלק מהפעילות הלוגיסטית של הארגון. זאת עבודה לא קלה, להפיץ חבילות בכל רחבי הארץ.

בחלקי, לעבוד אצל החפץ חיים.

3. הרגע שהרגשתי שאני עובד בארגון שאין לו מתחרים.

עם ישראל צמא לזכויות ולמצוות. יהודים רבים ברחבי העולם עוסקים בזיכוי הרבים וברוך ה' עושים חיל, מי שפעילות של חסד מי בהרבצת תורה, מי בקירוב רחוקים ועוד ועוד.

אבל היה איזה רגע שהבנתי ש'דרשו' זה השפיץ. אין עוד דבר כזה בעולם. זה ארגון ענק! אנשים לא מבינים עד כמה הארגון הזה ענק. יש כאן מאות עובדים. המשרד עובד מסביב לשעון, כל יום כל היום. יש את המחסן, יש משרד לוגיסטי, יש מרכז הפצה ושילוח, הארגון עובד כמו עסק מסחרי לכל דבר. הדו"חות הרבעוניים והשנתיים עוסקים לא רק בכמה כסף עלה כל דבר ומה היקף התקציב של הארגון, אלא גם כמה שעות לימוד, כמה דפים בש"ס, כמה עמודים במשנ"ב, כמה מבחנים, כמה נבחנים, מה ממוצע הציונים. זה פשוט 'מפעל' של תורה. כפשוטו! הבנתי את זה מתישהו בשנה הראשונה שלי בעבודה, ומאז אני מתפעל מזה בכל פעם מחדש ככל שהפעילות הולכת ומתגברת ואתה רואה ש'דרשו' מצליח לשבור את השיאים שלו עצמו פעם אחר פעם.

4. הרגע שהבנתי ש'דרשו' הוא מעצמה עולמית בכל קנה מידה.

זה קרה בסיום הגדול של המחזור הראשון ללימוד 'דף היומי בהלכה'. אני כבר הייתי לפני כן באירועים של 'דרשו'. היה את כנס העשור, היה הסיום של הדף היומי על הש"ס הבבלי, אבל הסיום של 'דף היומי בהלכה' היה רגע של שיא מבחינתי. כבר הייתי ותיק בארגון, לקחתי חלק נרחב בהיערכות ובהכנות הלוגיסטיות ואז אתה רואה נהרות של אנשים זורמים להיכלי 'יד אליהו', צי אדיר של אוטובוסים מגיע מכל רחבי הארץ וממנו נוהרים אנשים לאלפים ולרבבות.

בתוך זמן קצר האולם הענק התמלא באברכים תלמידי חכמים. ואז הגיעו כל גדולי הדור... אתה רואה אותם באים בזה אחר זה, אדמו"רים, ראשי ישיבות, מנהיגי עדות, עמודי ההוראה של הדור, כולם באים, כולם מתייצבים אל הדגל. צמרמורת! היו שם משלחות של לומדי 'דף היומי בהלכה' מארה"ב ומאנגליה, מצרפת ומבלגיה, מוונצואלה ומשוויץ, מארגנטינה ומדרום אפריקה, מפנמה ומהונגריה, ממש מכל פינה בעולם בה יש יהודים היו נציגים של לומדי דף היומי בהלכה. זה אחד הרגעים היותר משמעותיים במשך כל שנותיי ב'דרשו'.

5. הרגעים שבהם אני מקבל משוב מהרחוב...

זה לא רגע אחד בודד, אלא רצף ארוך מאוד של רגעים שמתפזרים על פני שנים רבות. אני צועד ברחוב ורואה אברך משי שחזות פניו מעידה עליו שהוא תלמיד חכם, כשתחת שחיו ספר 'משנה ברורה' של 'דרשו', שיתכן מאוד שאני עצמי הייתי חלק ממערך ההפצה של הספר הספציפי הזה.

אני נכנס לבית הכנסת ורואה רב חשוב או ראש ישיבה גדול שלומד במשנה ברורה של 'דרשו' בסתם יום של חול, או שאני רואה ילד לומד לבר מצווה מתוך משנה ברורה במהדורת כיס עם כריכה רכה, של 'דרשו' כמובן... אני רואה עד כמה העבודה שלנו חשובה, כמה היא משפיעה, זה לא רק משכורת, זה לא רק כסף, זה לחולל שינוי! זה מדהים. זאת הרגשה אדירה של סיפוק שנותנת לך כח לעבוד במשנה מרץ ולהשתדל להספיק בעבודה כמה שיותר, כדי שעוד ילד יהודי ילמד הלכה, כדי שעוד גדול בישראל ייחנה מהמשנה ברורה בהוצאת 'דרשו', כדי שהמהפכה הזאת של הדף היומי בהלכה תוסיף להכות שורשים, להתרחב ולכבוש את העולם היהודי כולו.

על דא ועל הא

כיצד מקרבין: שז"ת ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א בעניני קירוב רחוקים

בו הם נמצאים, מרגישים את הריקנות ואת חוסר הסיפוק שמביא תאוות העולם, והם מבקשים לטעום מטעם החיים, מקדושת המצוות ומנועם התורה.

מכיון שבדרך כלל אותם נערים מתקשים להקדיש זמן רב לקיום התורה והמצוות, כל ארגוני ופעילי הקירוב מחפשים את נוסחת הזהב, מהי הדרך הנכונה למשוך אותם יותר זמן לבית המדרש, ולנצל במקסימום את הזמן בו הם קשובים לדברי התורה.

פעילי החינוך שאלו כמה שאלות, ואנו נביא בודדים על קצה המזלג.

בימים אחרונים נכנסו אל מעונו של רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א, קבוצת פעילים העוסקים בקירוב רחוקים. במסגרת הפעילות הם מקימים מסגרות שונות לבחורים הרחוקים משמירת המצוות, ומשתדלים לקרב אותם על ידי מסגרת בוקר, או ערב או סוף שבוע (כמובן לפי הביקוש).

כידוע, בתקופתנו הנסיון קשה ומר, כי היצר הרע מלך זקן וחכם מפיל רשת מתוחכמת לכל צעיר, והנסיונות האורבים לפתחו של כל אחד הם נוראיים. עם זאת, באופן בלתי מובן ומתקבל על הדעת, דווקא בתקופה הזו, ודווקא הרבה מאותם אלו שנפלו ברשתו של היצר ועברו עבירות, דווקא הם מתוך שערי הטומאה

מדובר כמובן בכאלה שהגמרא זרה להם לגמרי. תשובת רבינו:
ללמד אותם כמו ילד רך, מתוך הגמרא, מילה אחרי מילה.

בשלב זה השיחה עסקה בשיחות המוסר. הפעילים שאלו אם
נכון לספר להם על עונשי הגיהנום, על היסורים שעתידיים לבוא
על החוטאים, או לספר רק על נעימות הגן עדן, על שכרם של
עושי רצון ה', תשובה: לא לפרט לא על זה ולא על זה, רק לדבר
על סור מרע ועשה טוב באופן כללי. מבלי לפרט מדי (עי' רמב"ם
פ"י מתשובה ה"ה).

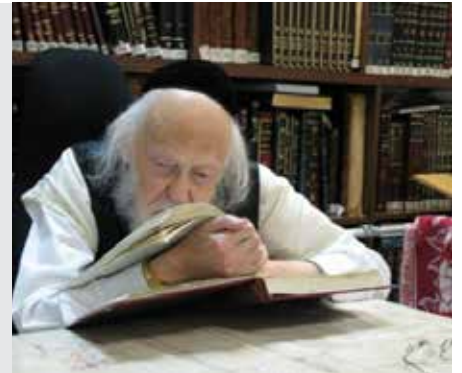
(דברי שיח)

בראשונה הם שאלו - כל בחור או איש שמגיע להתחזק, מגיע
עם רמה אחרת של יראת שמים. אין בהם שוים. יש חזקים יותר
וחלשים פחות. איך ניתן למסור שיעור משותף לכולם, ואולי
לחלק את המשתתפים לדרגות שונות? רבינו סירב לרעיון ומיד
אמר, תמסרו להם שיעור בגמרא, וכדאי להתחיל במסכת ברכות,
זה שווה לכולם והכל יתעלו מזה.

השאלה הבאה עסקה, כמובן, בצורת הלימוד: האם ללמוד
איתם כמו בני תורה, מתוך גמרא שורה אחרי שורה, או להסביר
להם רק את כללות הנושא, 'לספר' להם על התוכן של הגמרא?

הסיפור היומי

האברך נכנס לבקר את סבתו הקשישה, והנה הוא מבחין
בחצר ב'קן ציפור'. כשביקש את רשותה לקיים את
המצוה, למרבה הפלא דרשה שישאל רב. "הלא השנה
היא שמיטה, ושמא אין לקיים בה את מצוות שילוח הקן?"

מעשה שסיפר מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, על דביקותן של נשים בדורות הקודמים באמונת חכמים

נפלאה, הנה לפני רגעים ספורים ממש נכנס לכאן אברך והראה
לי כי בכתבי הגאון הקדוש רבי שלום שרעבי זי"ע כתוב כי שילוח
הקן בשנת שמיטה יכול להזיק".

מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שסיפר את הדברים התפעל
בעיקר מהנקודה שתמיתותה של אשה מהדור שעבר ודביקותה
באמונת חכמים, היא זאת שמנעה ממנה לעשות את המצוה בזמן
זה שעל פי הקבלה על כל פנים יש להימנע מקיומה. השי"ת שמר
רגלי חסידיו אפילו על מידת חסידות שאינה מעיקר הדין, שכן
לא נזכר מדברים כגון אלה בהלכות שילוח הקן ביו"ד סי' רצ"ב.
[הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מביא על כך את המובא
בס' קן ציפור עמ' קד בשם הרש"ש (הגהות השמ"ש על ספר עץ
חיים' שער ט"ו פ"ג) שאין לעשות מצוה זו בעיתות תפילה, לא
במ"ט ימי העומר ולא מראש השנה עד שמיני עצרת, כי באותם
זמנים אין את העניין של שילוח הקן. ויש שגורסים עוד בדברי
הרש"ש שאף בכל השנה השביעית ובשנת היובל בזמן הזה
אחר החורבן ג"כ אין לקיים את המצוה, ובעל ה'קן ציפור' מציין
שבכמה ספרים לא מופיעה גרסא זו].

כששאלו פעם את הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א איך
לנהוג למעשה, השיב שיש לקיים את המצוה ואיו לבטלה, משום
שלא נאמרו הדברים לגבינו אלא רק לנוהגים בכל אורחותיהם על
פי דברי המקובלים, ואנו איו לנו אלא דברי השו"ע ונושאי כליו.

(יוסף מאיר האס המבשר כי תצא תשע"ה)

שח הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א (והערב נא פ' כי
תצא) בשם מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל: בשנת
השמיטה תשס"א אירעה עובדה מאלפת שממנה נוכל ללמוד
בין השאר על ה'אמונת חכמים' שאפיינה את אימותינו, נשים
צדקניות בדור שלפנינו.

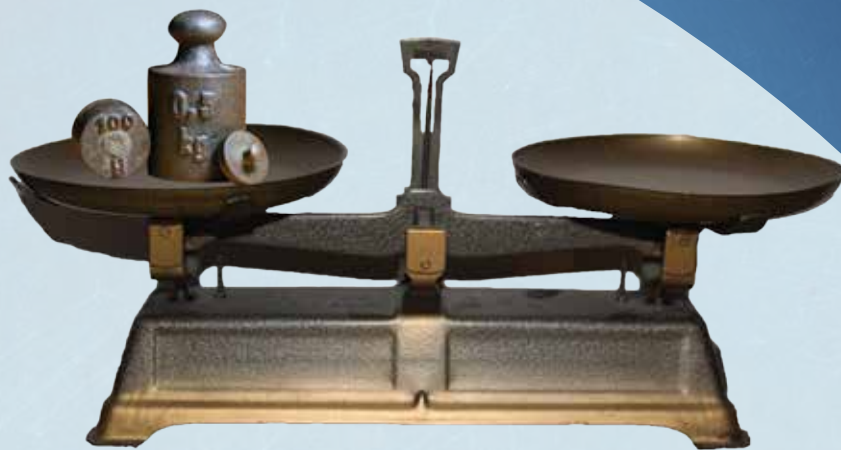
בשכונת 'עזרת תורה' שבירושלים התגוררה אשה קשישה ויראת
שמים שהייתה כמעט בת מאה שנה. נכדה שהיה אברך תלמיד חכם
נכנס יום אחד לבקרה, והנה הוא מבחין בחצר סבתו ב'קן ציפור'.
פנה הנכד לסבתו בעלת הדירה וביקש את רשותה לקיים את המצוה
היקרה. למרבה הפלא דרשה הישישה שישאל רב אם ניתן לקיים
מצוה זו. מדוע שלא נקיים את המצוה הנדירה? השתומם האיש.
וכאן הגיעה תשובתה המפתיעה של הסבתא: הלא השנה היא שנת
שמיטה, ושמא אין לקיים בה את מצוות שילוח הקן.

חיך האברך ואמר: סבתי היקרה, בשנה השביעית נאסרנו
בעבודת האדמה והאילן, אך מה עניין שמיטה לשילוח הקן? אך
הזקנה המשיכה להתעקש לעשות 'שאלת חכם'.

בלית ברירה פנה האיש לרב המקום שהתגורר בשכונת
לסבתא, היה זה הגה"צ רבי שמחה בונם ולדינברג זצ"ל בנו של
הגאון בעל 'ציץ אליעזר' זצ"ל. "ימחל לי כבוד הרב על השאלה
המוזרה, אך לעשות רצון זקנתי באתי", הציע הנכד את השאלה
בפני הרב.

הגרש"ב ולדינברג התרגש מהדברים ואמר: "בהשגחה פרטית

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

כמה היד שלי שוקקלת?

הצטרף כבר היום עם לומדי הדף היומי בכל העולם
היהודי שמתחילים מחר מסכת 'ערכין', וגם אתה תצלול
ביום התלמוד, בעיון ובקיאאות שמעולם לא חשבת...

ובעוד כ-30 יום בלבד, כבר נתחיל מסכת חדשה

1. מחפש 'מחייב'? הצטרף לתוכנית המבחנים של 'דרשו'.
כך תקנה לך קניין אמיתי במסכת. 02-5609000

2. מעוניין לשמוע שיעור יומי ברור ומרתק?

לפניך 3 שיעורים מיוחדים

- * הרב אליהו אורנשטיין בשיעור קצר ותמציתי
- * הרב מאיר שפרכר עם שיעור מתוק מדבש
- * הרב אברהם סגל בשיעור מיוחד בשפת האידיש

חלפו עוד כמה דקות. הבחור ממתין לרגע שבו ידרשו ממנו להחזיר את הכסף והוא יזעק בכל לבו "לא לקחתי". לפתע הגרב"צ פלמן מסתודד עם הגרמ"א ברזורמן, לוחש באוזנו משפט קצר ולאחר מכן שניהם משתתקים וחושבים...

מעשה נפלא שסיפר הגאון רבי חיים שינקר שליט"א ראש ישיבת 'דרכי משה' על הכסף שנעלם בשבת בישיבת פוניבז'

כל הכביסה למקומה, ובדקו בגד בגד, אולי זה נכנס לתוך בגד אחר, אבל אחרי הכל הכסף לא נמצא.

החדר בכללותו היה מסודר לגמרי, לא היה ניכר שביקר בו איזה גנב, אי לכך הפלא היה גדול מאוד, לאן הכסף נעלם...

בין הבחורים שהיו בחדר באותה שבת, היה עוד בחור חדש משיעור א' שעתה התחיל את דרכו בישיבה. הבחור היה שקט ועדין, לא הכירו אותו מספיק בכדי לדעת אם תוכו כבד, או לא.

היה זה זמן קצר לאחר שהגאון רבי יוסף ישראלזון זצ"ל התחתן ועזב את החדר, וחברי החדר שהקפידו מאוד על הזמנים והסדרים, ביקשו שיכנס לחדרם בחור שקט שלא יפריע בשעות המנוחה וכדומה. ומשום כן זכה הבחור הצעיר להיכנס לחדרם של הבחורים החשובים הללו.

כאשר בא הבחור החתן ביום שישי להביא את הכסף, שהיה בתוך החדר הבחור הצעיר שהיה עד לכל מהלך הטמנת הכסף. טבעי מאליו שהחשד יפול על אותו בחור צעיר, שיצרו גבר עליו ולא עמד בנסיון ולקח את הכסף...

הבחור הצעיר לא היה טיפש, והבין מיד שהחשד יפול עליו, בפרט שהוריו היו עניים מרודים וסביר מאד לחשוב עליו שהוא לקח את הכסף כדי לעזור להוריו.

הבחור עמד בצד והתחיל לדמיין איזה צרה צרורה עומדת ליפול עליו עכשיו, בתחילה יגשו אליו הבחורים החשובים הללו ויאמרו לו בשקט "כל אחד יש לו נסיונות אנחנו מבינים שכנראה לא עמדת בנסיון ולקחת את הכסף, בא תחזיר את זה בשקט ולא נספר את זה לאף אחד ונגמור את הסיפור".

והוא כמובן יכחיש את הכל מכל כל, שלא נגע בכסף ואין לו מושג היכן הוא. ולאחר מכן סיפור הגניבה יתפרסם בישיבה, וכולם יאמרו מי יכול להיות שגנב את הכסף, כנראה הבחור הצעיר הזה, שהרי כל חברי החדר הם בחורים צדיקים שלא יתכן כזו מציאות בעולם שהם יגעו בכסף שאינו שלהם, ובוודאי הבחור הצעיר החדש הזה הוא הגנב! נכון שהוא נראה בחור טוב שיושב ולומד ברצינות, אבל כנראה שבפנים הלב יצרו בווער בו והוא הסיטו לגניבה.

הבחורים יקטלגו אותו כגנב שפל, וידרשו ממנו להחזיר את הכסף בכל מחיר... הבחור ממשיך בדמיונו ואומר לעצמו, "אפילו אם אני ארצה לשלם את הכסף הזה רק כדי להסיר מעל ראשי

ונְהִי בְעֵינֵינוּ פְּחָגְבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם (במדבר יג, לג)

בבחרותו כאשר למד בישיבת פוניבז', היה הגר"ח שינקר ישרן תקופה מסוימת באותו חדר יחד עם הגאון רבי משה אהרן ברזורמן שליט"א, ולהבחל"ח הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל ועוד.

וכך סיפר: באחד מערבי השבתות, דקות ספורות לפני הדלקת נרות, נכנס לחדר אחד מהבחורים שבישיבה ובידו מעטפה עם סכום כסף גדול מאוד, וביקש מהם להטמין את הכסף בחדרם עד מוצאי שבת.

הבחור הזה היה חתן כשבוע לפני החתונה, וקיבל מההורים את הכסף הזה בשביל לשלם בעבור הדירה, והיה אמור מיד אחרי שבת להעביר את הכסף לבעל הדירה. כאשר התקרבה השבת חשש הבחור להשאיר את הכסף בחדרו, שמא הידיעה על הכסף הרב המונח בחדרו תבוא לאוזניים שאינם ראויות, וח"ו כשלא יבחין יגנב הכסף. ולצורך כן חיפש לעצמו חדר אחר שבו הוא יכול להיות בטוח שאף אחד לא יעלה על דעתו שיש שם כסף, ובפרט סכום כה רב של כסף, וכשיטמין שם את הכסף יהיה רגוע כל השבת שהכסף מופקד בידיים טובות, ואין לו על מה לחשוש.

הבחור החתן חשב לאיזה חדר כדאי לו ללכת, ומיד עלה על דעתו ללכת לחדר המדובר ששם אפשר לסמוך על הבחורים בלב שקט שלא יספרו על כך לאף אחד, ומצד שני גם אין שום סיכוי שאיזה מישהו בעולם יחשוב שיש כסף ובפרט סכום כסף כה רב. וממחשבה למעשה, לקח את צרור הכסף, ורץ לעבר החדר המדובר בכדי להספיק לספר להם את פרשת הכסף, ולמצוא שם מקום סתר לפני התקדש יום השבת. החתן נכנס לחדר, סגר את הדלת וסיפר את הסיפור, חברי החדר שמחו מאד על האפשרות לעזור לו, ומיד מצאו מקום סתר ראוי להטמנת הכסף. בתוך הארון של הכביסה מתחת לכל הבגדים. לקחו גרב גדולה שמו בתוכה את הכסף, הוציאו את כל הכביסה מהארון ואת הגרב עם הכסף הניחו בתחתית הארון, ולאחר מכן החזירו את כל הכביסה למקומה, באופן שאף אחד לא אמור לעלות על דעתו שבתוך הכביסה מונחת גרב שבתוכה סכום כסף כה רב. וגם אם יכנסו חס וחלילה לחדר גנבים במהלך השבת, אין שום סיכוי שיחשבו שיש בתוך הכביסה כסף.

במוצאי שבת חוזר הבחור לקחת את כספו, ולהפתעתו הכסף איננו... חברי החדר היו בהלם גמור, לאן הוא נעלם? הוציאו את

לקרש של גב הארון, וכאשר הניחו שם ביום שישי את הגרב ועליו דחפו את כל הכביסה, הסדק התרחב מעט והגרב נדחף ונפל מאחורי הארון. והיה בזה נס גדול, כי בדיוק במקום שבו נפל הכסף היה חור של צינור ביוב, והכסף היה אמור ליפול שם ולהעלם בתוך הצינור. אלא שבסוף הארון היה מסמר קטן והגרב נתפס בו ובזכותו לא נפל. ותהי הרווחה...

אבל מה הסתודדו לפני כן שני הבחורים? התברר שכאשר הגרב צ'ראה שאין את הכסף ואין במי לחשוד אלא בבחור הצעיר הזה שנכח בחדר, הוא פנה להגרמ"א ואמר לו "לפני שאנחנו הולכים לחשוד במישהו, צריך לזכור את דברי החפץ חיים שאמר שהסיבה שהקב"ה ברא לאדם סברא עקומה היא כדי שכאשר הוא רוצה לחשוד במישהו שעשה איזה דבר, צריך קודם לדון לכף זכות אפילו סברא עקומה. לכן בוא נחשוב קודם בסברא עקומה לאן יכול הכסף להעלם". ושניהם השתתקו כדי לחפש את העקמימות ששם הכסף. וכך הגיעה המחשבה אולי כאשר הארון היה מלא בבגדים נדחף מעט הקרש של הארון, ונוצר סדק קל והכסף נפל שם...

ראוי לזכור את היסוד הזה שגם במקום שנדמה לאדם שהוא הצודק, ויש לו הוכחות ברורות על כך, בכל זאת לא מוכרח וצריך עוד ועוד לבדוק אם לא טעה במעשיו.

(מתוך 'שלמים מציור')

את הבזיון הנורא הזה, אין באפשרותי לעמוד בסכום כל כך עצום. ואפילו אם הורי ימכרו את ביתם (שגם זה רק דירה עלובה בדמי מפתח), גם כן לא יצליחו לשלם את הסכום הזה". וכך הדמיונות ממשיכים ומפליגים למחוזות רחוקים, איך שהוא נזרק מהישיבה בבושת פנים, והוריו גם צריכים לעבור דירה לעיר אחרת כדי להסיר מעל ראשם את החרפה הזו.

חלפו עוד כמה דקות שהבחור שקוע בדמיונותיו על העתיד העומד להתרחש, והוא ממתין לרגע הזה שבו ידרשו ממנו להחזיר את הכסף, והוא יזעק בכל לבו, "לא לקחתי את הכסף", והוויכוח יתחיל כן-לא, לא-כן וכן הלאה. ולפתע קורה דבר מעניין, הגרב צ'פלמן מסתודד עם הגרמ"א ברוורמן, לוחש לו באוזנו איזה משפט קצר, ולאחר מכן שניהם משתתקים וחושבים...

לאחר דקה הגרמ"א ברוורמן מתעשת, מוריד את הכובע ואת החליפה, לאחר מכן מוריד גם את הסוודר. ליבו של הבחור מתחיל לרעוד, הוא בטוח שהוא עומד עכשיו לגשת אליו... וסופו קרב.

אבל לא, הוא מתכופף לתוך הארון שהיה עמוק, מכניס את הראש עמוק בארון, ולא הסתפק בזה אלא עמד ונכנס כולו בתוך הארון. הבחור מתפלל מה הוא עושה, הרי כבר הוציאו את כל הדברים מהארון, וכולם רואים שאין בתוכו כלום, ומה יש לו להמשיך ולהתבונן שם ולהכנס לתוכו.

חצי דקה הוא שהה בארון, ולהפתעתו הוא יוצא כשבידו הגרב עם הכסף. התברר שבסוף הארון למטה נוצר פתח קטן בין הארון

יהלומים מגדולי ישראל

לפני כמה שנים פגש אותי הגאון ר' הלל זקס זצ"ל, ואמר לי: "אתה יודע שהחפץ חיים והכף החיים מחותנים?" התפלאתי, והוא הוסיף: "הנכד של החפץ חיים התחתן עם הנכדה של הכף החיים!"

הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א, על שני פוסקי הדור שהיו מיוחדים בשמירת לשונם וזכו ל'מלכות'

השלחן ערוך נתפרסם ונלמד תמיד בכל העולם כולו. ואפשר לומר שהאישי היהודי אינו יכול לנהוג אורחות חיים בלא ספרי המשנה ברורה וכף החיים שזכו להיות מראשי המדברים בעניני אורח חיים, ועל פיהם יתנהגו. ומדוע זכו דוקא הם? על שום שהיו זהירים ב'קדושת הפה', שבזה תלוי הכל. כיון שהיה להם 'פה קדוש', 'פה טהור' זכו לזה. זה הנקודה.

עיקר ההצלחה הוא מי שמסגל לעצמו 'קדושת הפה', שהוא 'נטיר פומיה', שומר על ה'פה' שלו, וממילא - כמו שכתוב בספר הזהר (תיקוני זוה"ק בהקדמה דף יז ע"א) הוא זוכה למלכות. 'פה קדוש' מביא 'מלכות' לאדם. 'מלכות' לא צריך דווקא שאדם יהיה מלך על בשר ודם, אלא: 'מאן מלכ? רבנן' (גיטין סב סע"א). שיוצא טבעו ושמעותו בכל העולם כולו. סבא ע"ה היה ידוע

שח הגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א: אמר לי דודי מרן ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, שהוא התבונן וראה דבר מעניין, כי שני הצדיקים מדור שלפנינו ששמרו על לשונם ולא דיברו בחיים חיותם - הרי הם מדברים לאחר מיתה בלא הרף והפסק, וזכו שניהם להיחשב כפוסקי הדור האחרון, וספריהם מצויים בכל בית, והם - מרנא ורבנא החפץ חיים וצוק"ל וזקננו הסבא קדישא הכף החיים וצוק"ל.

החפץ חיים זצ"ל, שבטוהר פיו היה כמלאכי רום והמפורסמות אין צריך ראייה, וזכה שחיבורו משנה ברורה על השלחן ערוך נלמד בכל יום תמיד בכל תפוצות ישראל בלי הפסק; וכמוהו ממש זקננו הסבא קדישא וצוק"ל שהיה מפורסם בפה קדוש וטהור ומצויין במידת השתיקה עד להפליא, ואף חיבורו כף החיים על

מזה, ולא היה מדבר כלל" (רבנו עמוד רו).
לפני כמה שנים פגש אותי הגאון ר' הלל זקס זצ"ל, ואמר לי: "אתה יודע שהחפץ חיים והכף החיים מחותנים?" התפלאתי, והוא הוסיף: "הנכד של החפץ חיים התחתן עם הנכדה של הכף החיים!". סיפרתי את זה בשבעה של אמא שלי ע"ה (היו שם כמה רבנים ואברכים שבאו לנחם), קם אחד ואמר: "זה אני! אני החתן, אני אשכנזי, ולקחתי את הנינה של הכף החיים". הפתיע את כולנו...

(מתוך שיעורי הגרי"ח שליט"א)

במידת ה'שתיקה' המופלאה שלו. מעולם לא ראה אותו איש שח 'שיחת חולין'. הייתה לו את 'מידת השתיקה', לא לדבר שיחה בטלה בשום פנים. הוא היה ה'חפץ חיים' של ירושלים [=וכך העיד הגאון רבי יהושע משה זצ"ל, ראב"ד בגדאד, ואחר כך אב"ד בגבעתיים, בספר קץ הימין (עמוד פה) על הכף החיים זצ"ל: "ולא שח שיחה בטילה כל ימיו ושקדן בתורה, לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה, יושב ומחבר חידושי תורה". וע"ע בדברי הגר"ע עטיה והגר"ע יוסף זצ"ל שנדפסו בראש ספר כף החיים: "בעל כף החיים היה שייף עייל שייף נפיק, והיה לו חדר קטן מאד, ושם היה לו ספרים, והיה יושב כל היום וכותב, ולא היה לו שום דבר אחר חוץ

השונות היומי

"צולם בשבת על ידי גוי" - האם מותר להסתכל בתמונות?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

וביאר בספר ארחות שבת שהאיסור בהסרטה הוא לעולם, שכיון שגזרו לא להשתמש עד מוצאי שבת ויום טוב בכדי שיוכל לעשות במוצ"ש, א"כ בהסרטה הרי לא ניתן לשחזר את התמונות לאחר שבת כמובן, וממילא אסור לעולם.

שאלה: בקהלה אחת עשו מסיבת חג ביום טוב של שבועות, הגוי המנקה הסריט במכשירו האישי את המסכה מתחלה ועד סוף, והשאלה האם מותר להשתמש בהסרטה זו.
תשובה: יש איסור ליהנות ממה שעשה הגוי עבור ישראל,

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

שוכר גוי - מאיזה שלב של תקופת השכירות אוסר את החצר?

לפעם הוא מתאכסן בה למשך תקופה כלשהי - אזי מיד בבואו בפעם זו להתארח בחצר, הוא נחשב כדייר קבוע, והחצר נאסרת בשבת הראשונה לבואו.

ואם אינו מתאכסן בחצר זו בתדירות, אלא שכעת הוא מתאכסן בה באקראי, אזי אינו אוסר את החצר אלא לאחר שחלפו שלושים יום רצופים להתאכסנו בחצר בפעם זו, שאז אינו נדון עוד כאוֹרֵחַ, אלא כדייר קבוע.

[שו"ע שפד, א, משנ"ב א-ה, וביה"ל ד"ה אינו; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

כפי שלמדנו, חצר שדרים בה יהודים וגוי, גזרו חכמינו ז"ל שלא יחול בה 'עירוב החצרות' אלא אם דיירי החצר היהודים ישכרו מהגוי את רשותו.

ודווקא אם הגוי הוא מדיירי החצר, אבל גוי המתארח בחצר של יהודים, ללא מקום מיוחד המושכר (או מושאל) לו - אינו אוסר את החצר, מפני שהוא אוֹרֵחַ בעלמא.

אולם, אם הוא מתארח בחדר או בבית המושכר במיוחד לו, הדין כך: אם הוא מתאכסן בחצר זו בתדירות, דהיינו שמפעם

באילו מקרים אנו מניחים שבעל הבית יהודי אינו משכיר את החצר לגוי על דעת שהחצר תאסר עליו?

את רשותו לזמן קצר, החצר נאסרת; ורק בהשכרה לטווח ארוך, אנו מניחים שאינו משכיר את רשותו על דעת שהחצר תאסר עליו. ויש אומרים שרק בהשכרה הנעשית באופן שהוא בלתי מצוי, אין החצר נאסרת, כיון שחכמים לא גזרו על מקרים בלתי מצויים, ואזי, בצירוף הסברא הנ"ל שאינו משכיר את רשותו על דעת שהחצר תאסר עליו - החצר מותרת. וראה שיטות נוספות להלן.

[ביה"ל שפד, א, ד"ה אינו]

כאמור, באופנים מסוימים, גוי השוכר (או שואל) מקום בחצר, אוסר את החצר למרות שאינו דייר קבוע בה. ונחלקו הפוסקים: יש אומרים שדין זה אמור רק כאשר בעל הבית שבו מתאכסן הגוי אינו דר בעצמו בחצר, אך אם הוא עצמו דר בחצר, אין החצר נאסרת, מכיון שבעל הבית היהודי אינו משכיר את רשותו לגוי על דעת שיאסור עליו את החצר.

ויש אומרים שאף כשבעל הבית דר בחצר - אם הוא משכיר

שוכר גוי שבעל הבית רשאי להוציאו בכל עת - האם אוסר את החצר?

אם שכר את הדירה לטווח קצר, החצר אינה נאסרת. וכן הכריע המשנה ברורה.

ולדעת החזו"ן איש - אף כשבעל הבית רשאי להוציא את השוכר בכל עת, החצר נאסרת; אלא אם כן הוא גם חולק מטבח משותף עם בעל הבית, וגם יש להניח שבעל הבית לא השכיר את רשותו על דעת שהחצר תאסר עליו (ראה לעיל), שאז החצר אינה נאסרת.

[שעה"צ שפד, א, וביה"ל א, ד"ה אינו; ביאורים ומוספים דרשו, 4]

בהמשך לאמור: יש חולקים על כל הסברות הנזכרות לעיל, ולדעתם, כשהשוכר מתאכסן בחצר בתדירות, או שמתאכסן בה כעת כבר למעלה משלושים יום (וכמפורט לעיל), הדין כך: אם בעל הבית אינו רשאי להוציא את השוכר מרשותו בכל עת שיחפוץ בכך, אלא רק בתום תקופת השכירות - אזי גם אם בעל הבית דר בחצר, והשכירות היא לטווח ארוך, החצר נאסרת. אולם, אם על פי תנאי השכירות, או מסיבה אחרת, בעל הבית רשאי להוציא את השוכר מרשותו בכל עת - הגוי נחשב כאוֹרֵחַ בעלמא, וגם

* חצר שדרים בה יהודים וגוי, והגוי וכל בני ביתו יצאו לפני השבת לעיר אחרת, ואין בדעתם לשוב לביתם עד לאחר השבת - העירוב חל. ואם לבסוף שב הגוי לביתו בשבת - עירוב החצרות מתבטל, אולם, ניתן לשכור ממנו את רשותו בשבת; והשכירות אינה גורמת לכך שעירוב החצרות שנעשה בערב שבת ישוב לקדמותו, אלא שעל ידה ניתן להתיר את טלטול חפצים מהבתים לחצר באופן שכל היהודים הדרים בחצר 'יבטלו את רשותם' (לגבי אחד מהם, ואזי יהיה מותר לו בלבד לטלטל מביתו לחצר, ולהיפך; וניתן להתיר גם לאחרים לטלטל מביתם לחצר, על ידי שאותו אחד ישוב ויבטל את כל הרשויות לגבי אדם אחר, וכן הלאה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע צריך למתוח את חוטי העירוב בחזקה?

עשויות באופן שביכולתן להחזיק דלת כלשהי; וכן באופן שלא ינועו ברוח, מפני שמחיצה הנעה ברוח מצויה, אין שמה מחיצה; ויש מפרשים דהיינו שהרוח לא תרחיקן שלושה טפחים ויותר מהשטח המוקף.

והמשקוף - אין צורך שיהא עשוי מחומר חזק, אך יש לחברו באופן שלא יפול ברוח; ואם הוא אך נע ברוח - יש מתירים; ויש אומרים שדינו כמוזוזות, ולדעתם, אם המשקוף עשוי מחוט, יש למותחו בחזקה, מטעם זה, ומטעמים רבים נוספים.

[שו"ע שסב, יא, משנ"ב סא רסו, שעה"צ נו, וביה"ל ד"ה וקנה; ביאורים ומוספים דרשו, 62, 63, 64 ר"ת]

'צורת הפתח' נחשבת כמחיצה. ומהי צורת הפתח? שני עמודים בגובה עשרה טפחים לפחות, העומדים זה לצד זה, שהם 'מזוזות' הפתח; וקרש, חוט, וכדומה - בכל עובי שהוא - 'שוכב' על גביהם, שהוא ה'משקוף'.

והרוחב המזערי ביותר של צורת הפתח - יש שנראה מדבריהם שהוא ארבעה טפחים, ויש שנראה מדבריהם שאף פחות מכך. ויש שנראה מדבריו שאף לדעת המקלים הוא שלושה טפחים. ואין שיעור לגובה המרבי של צורת הפתח.

ולפחות בעשרת הטפחים התחתונים, צריך שהמזוזות תהיינה

הלוח היומי

י"ד בסיון | רבי חיים ב"ר יצחק מוולוז'ין (איצקוביץ) זצ"ל, מייסד ישיבת וולוז'ין, בעל נפש החיים, חוט המשולש, כתר ראש, רוח חיים ועוד

יארצייט:

תקפ"א: רבי חיים ב"ר יצחק מוולוז'ין (איצקוביץ) זצ"ל, מייסד ישיבת וולוז'ין, בעל נפש החיים, חוט המשולש, כתר ראש, רוח חיים ועוד.

תרס"ב: רבי נפתלי הירץ ב"ר אליהו לייב הלוי וידנבוים זצ"ל, רבה הראשון של יפו, בעל פי' שער נפתלי ואמרי שפר על סידור הגר"א, לוחות הברית על ספר ברית עולם ועוד.

תשכ"ד: רבי חיים יחיאל מיכל ב"ר חיים יחיאל מיכל (שנפטר לפני לידת בנו) ביק זצ"ל, אב"ד מז'יבוז'.

תשמ"ג: רבי צבי אלימלך ב"ר חיים קאליש זצ"ל, ממונקטש, בעל כבוד חכמים והיכל מלכים.

תשמ"ה: רבי משה ב"ר פנחס דוד הלוי הורביץ זצ"ל, האדמו"ר מבוסטון.

תש"ס: רבי ניסים ב"ר יעקב יגן זצ"ל, מגדולי מחזירי התשובה, ר"י וכולל קהילת יעקב, בעל נתיבי אור, חיים של תורה ועוד.

תשע"ב: רבי דוד יצחק ב"ר

האם "ארור מקלה אביו ואמו" נאמר רק על מי שמבזה אותם בפיו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

להם בלבד? מלשון הרמב"ם (הלכות ממרים פ"ה הט"ו) משמע שעובר רק כשמבזה אותם בדברים [אך אפילו כשמבזה רק ברמיזה], וכן משמע מדברי השו"ע (יו"ד סימן רמא סעיף ו). אכן בחרדים (פ"א מ"ע התלויות בלב אות לה) הוכיח, שאפילו אם מבזה אותם בלבד עובר על הארור.

ב) בקובץ הערות (סי' יז) כתב שאיסור מקלה אביו ואמו הוא אפילו במקום מצוה, שלא כבמצות כיבוד ומורא שנאמרה דוקא שלא במקום מצוה, ומשום ששם נאמר 'אני ה' ונלמד מכך שכולכם חייבים בכבודי, אבל במקלה אביו ואמו לא נאמר 'אני ה'', לומר לך שגם במקום כבוד ה' אסור לקלל אביו ואמו, וראה שם מה שביאר בזה.

בסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', מונה רבנו את הארורין שעליהם עובר המספר לשון הרע, וביניהם 'ארור מקלה אביו ואמו' - במקרה שדיבר לשה"ר על אביו ואמו. בביאורים ומוספים מביאים בענין זה מה שכתב בחיי אדם (כלל ס"ז סעיף יט) בשם החרדים, על אחד שהיה זן את אמו רק שהיתה קלה ובזויה בעיניו לפי שנשאת לאיש אחרי מות אביו, והלך האיש ההוא דרך ים וטבע, וחיפשו היהודים לבקשו ומצאוהו על שפת הים ועינו האחת מנוקרת מעורבים, וכפי שנאמר (משלי יז) 'עין תלעג לאביו ותבוז ליקהת אם יקרוה עורבי נחל'. ונידונים נוספים המוזכרים שם לגבי עוון זה: (א) האם האיסור הוא רק במבזה אותם בדברים, או גם אם בז

יארצייט הגאון רבי חיים ב"ר יצחק מוולוז'ין בעל ה"נפש החיים"

הגר"ח מוולוז'ין אמר: סגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו בו שום רושם כלל, כשאדם קובע בליבו לאמר הלא ה' הוא האלוקים האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, ממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל. (נפש החיים ש"ג פרק יב)

אם יש אדם שמנסה להזיק לנו נזכור שאין שום כח שיכול לפעול בלא רצון השי"ת, וכל הכוחות משועבדים להשי"ת